**Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 7 szkoły podstawowej,**
**oparte na Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic; Edycja 2024**

| Wymagania na poszczególne oceny[1] | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **na ocenę dopuszczającą** | **na ocenę dostateczną** | **na ocenę dobrą** | **na ocenę bardzo dobrą** | **na ocenę celującą** |
| **1. Środowisko przyrodnicze Polski** | | | | |
| Uczeń:<br>• podaje cechy położenia Polski w Europie na podstawie mapy ogólnogeograficznej<br>• podaje całkowitą powierzchnię Polski<br>• wymienia kraje sąsiadujące z Polską i wskazuje je na mapie<br>• wymienia najważniejsze wydarzenia z przeszłości geologicznej Polski<br>• wyjaśnia znaczenie terminów: *plejstocen*, *holocen*<br>• wyjaśnia znaczenie terminu *rzeźba polodowcowa (glacjalna)*<br>• wymienia formy terenu utworzone na obszarze Polski przez lądolód skandynawski<br>• wymienia pasy rzeźby terenu Polski i wskazuje je na mapie<br>• wymienia główne rodzaje skał<br>• wyjaśnia znaczenie terminów: *ciśnienie atmosferyczne*, *niż baryczny*, *wyż baryczny*<br>• wymienia cechy klimatu morskiego i klimatu kontynentalnego<br>• podaje nazwy mas powietrza napływających nad terytorium Polski<br>• wymienia elementy klimatu<br>• wyjaśnia znaczenie terminu *średnia dobowa temperatura powietrza*<br>• wymienia czynniki, które warunkują zróżnicowanie temperatury powietrza i wielkość opadów w Polsce<br>• określa przeważający kierunek wiatrów w Polsce<br>• wyjaśnia znaczenie terminu *przepływ* | Uczeń:<br>• omawia cechy położenia Europy i Polski na podstawie mapy ogólnogeograficznej<br>• opisuje granicę między Europą a Azją na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy<br>• odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na mapie Polski i Europy<br>• wskazuje na mapie przebieg granic Polski<br>• omawia proces powstawania gór<br>• wymienia ruchy górotwórcze, które zachodziły w Europie i w Polsce<br>• wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej góry fałdowe, zrębowe oraz wulkaniczne w Europie i w Polsce<br>• omawia zlodowacenia na obszarze Polski<br>• opisuje nizinne i górskie formy polodowcowe<br>• porównuje krzywą hipsograficzną Polski i Europy<br>• dokonuje podziału surowców mineralnych<br>• podaje cechy klimatu Polski<br>• podaje zróżnicowanie długości okresu wegetacyjnego w Polsce na podstawie mapy tematycznej<br>• rozpoznaje typy ujść rzecznych<br>• opisuje zjawisko powodzi<br>• wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski obszary zagrożone powodzią | Uczeń:<br>• oblicza rozciągłość południkową oraz rozciągłość równoleżnikową Europy i Polski<br>• opisuje dzieje Ziemi<br>• wyjaśnia, jak powstał węgiel kamienny<br>• charakteryzuje na podstawie map geologicznych obszar Polski na tle struktur geologicznych Europy<br>• opisuje cechy różnych typów genetycznych gór<br>• przedstawia współczesne obszary występowania lodowców na Ziemi i wskazuje je na mapie ogólnogeograficznej świata<br>• charakteryzuje działalność rzeźbotwórczą lądolodu i lodowców górskich na obszarze Polski<br>• omawia na podstawie mapy ogólnogeograficznej cechy ukształtowania powierzchni Europy i Polski<br>• opisuje rozmieszczenie surowców mineralnych w Polsce na podstawie mapy tematycznej<br>• omawia warunki klimatyczne w Europie<br>• charakteryzuje czynniki kształtujące klimat w Polsce<br>• omawia wpływ głównych mas powietrza na klimat i pogodę w Polsce<br>• odczytuje wartości temperatury powietrza i wielkość opadów atmosferycznych z klimatogramów<br>• wyjaśnia, jak powstają najważniejsze wiatry lokalne w Polsce | Uczeń:<br>• rozróżnia konsekwencje położenia geograficznego oraz politycznego Polski<br>• charakteryzuje jednostki geologiczne Polski<br>• wskazuje na mapach Europy i Polski obszary, na których występowały ruchy górotwórcze<br>• przedstawia proces powstawania lodowców<br>• wykazuje pasowość rzeźby terenu Polski<br>• przedstawia czynniki kształtujące rzeźbę powierzchni Polski<br>• rozpoznaje główne skały występujące na terenie Polski<br>• podaje przykłady gospodarczego wykorzystania surowców mineralnych w Polsce<br>• opisuje pogodę kształtowaną przez główne masy powietrza napływające nad teren Polski<br>• opisuje na podstawie map tematycznych rozkład temperatury powietrza oraz opadów atmosferycznych w Polsce<br>• wyszukuje i prezentuje informacje dotyczące zmian klimatu Polski<br>• omawia ważniejsze typy jezior w Polsce<br>• przedstawia metody ochrony przeciwpowodziowej<br>• omawia największe powodzie w Polsce i ich skutki<br>• omawia niszczącą i budującą działalność Bałtyku<br>• omawia procesy i czynniki glebotwórcze | Uczeń:<br>• wykazuje konsekwencje rozciągłości południkowej i rozciągłości równoleżnikowej Polski i Europy<br>• wykazuje zależność między występowaniem ruchów górotwórczych w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski<br>• wykazuje zależność między występowaniem zlodowaceń w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski<br>• opisuje wpływ wydobycia surowców mineralnych na środowisko przyrodnicze<br>• wykazuje wpływ zmienności pogody w Polsce na rolnictwo, transport i turystykę<br>• wyszukuje i prezentuje informacje z zakresu prognozowania pogody<br>• ocenia znaczenie gospodarcze rzek i jezior w Polsce<br>• omawia na wybranych przykładach wpływ wylesiania dorzeczy, regulacji koryt rzecznych, stanu wałów przeciwpowodziowych, zabudowy obszarów zalewowych i tworzenia sztucznych zbiorników wodnych na wezbrania oraz występowanie i skutki powodzi w Polsce<br>• wymienia główne źródła zanieczyszczeń Morza Bałtyckiego<br>• ocenia przydatność rolniczą różnych typów gleb |

[1] Szarym kolorem oznaczono dodatkowe wymagania edukacyjne.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| • wyjaśnia znaczenie terminów: *źródło, rzeka główna, dopływ, system rzeczny, dorzecze, zlewisko, ujście deltowe, ujście lejkowate*<br>• wskazuje na mapie główne rzeki Polski<br>• wyjaśnia znaczenie terminów: *powódź*, *dolina rzeczna*, *koryto rzeczne*, *obszar zalewowy*, *sztuczny zbiornik wodny, retencja naturalna*<br>• wymienia przyczyny powodzi w Polsce<br>• określa na podstawie mapy ogólnogeograficznej położenie Morza Bałtyckiego<br>• wskazuje na mapie Morza Bałtyckiego jego największe zatoki, wyspy i cieśniny<br>• omawia linię brzegową Bałtyku<br>• podaje główne cechy fizyczne Bałtyku<br>• wyjaśnia znaczenie terminów: *gleba, czynniki glebotwórcze, poziomy glebowe*<br>• wymienia typy gleb w Polsce<br>• wymienia różne rodzaje lasów w Polsce<br>• wskazuje parki narodowe na mapie Polski | • wskazuje na mapie Polski rozmieszczenie największych sztucznych zbiorników wodnych<br>• omawia wielkość i głębokość Bałtyku<br>• charakteryzuje temperaturę wód oraz zasolenie Bałtyku na tle innych mórz świata<br>• opisuje świat roślin i zwierząt Bałtyku<br>• opisuje wybrane typy gleb w Polsce<br>• przedstawia na podstawie mapy tematycznej rozmieszczenie gleb na obszarze Polski<br>• omawia strukturę gatunkową lasów w Polsce<br>• podaje przykłady rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody na obszarze wybranego regionu<br>• charakteryzuje wybrane parki narodowe w Polsce | • wyjaśnia, na czym polega asymetria dorzeczy Wisły i Odry<br>• opisuje na podstawie mapy cechy oraz walory Wisły i Odry<br>• wymienia czynniki sprzyjające powodziom w Polsce<br>• określa rolę przeciwpowodziową sztucznych zbiorników<br>• charakteryzuje i rozpoznaje typy wybrzeży Bałtyku<br>• omawia powstawanie gleby<br>• wyróżnia najważniejsze cechy wybranych typów gleb na podstawie profili glebowych<br>• omawia funkcje lasów<br>• ocenia rolę parków narodowych w zachowaniu naturalnych walorów środowiska przyrodniczego | • opisuje typy lasów w Polsce<br>• opisuje unikalne na skalę światową obiekty przyrodnicze objęte ochroną na terenie Polski | • ocenia przydatność przyrodniczą i gospodarczą lasów w Polsce<br>• podaje argumenty przemawiające za koniecznością zachowania walorów dziedzictwa przyrodniczego<br>• planuje wycieczkę do parku narodowego lub rezerwatu przyrody |
| **2. Ludność i urbanizacja w Polsce** | | | | |
| Uczeń:<br>• wymienia nazwy państw sąsiadujących z Polską<br>• wskazuje na mapie administracyjnej Polski poszczególne województwa i ich stolice<br>• wyjaśnia znaczenie terminów: *przyrost naturalny*, *współczynnik przyrostu naturalnego*, *wyż demograficzny, niż demograficzny*<br>• wymienia na podstawie danych statystycznych państwa o różnym współczynniku przyrostu naturalnego w Europie<br>• wyjaśnia znaczenie terminów: *piramida płci i wieku*, *średnia długość trwania życia*<br>• odczytuje dane dotyczące struktury płci i wieku oraz średniej długości trwania życia w Polsce na podstawie danych statystycznych | Uczeń:<br>• wymienia przykłady terytoriów zależnych należących do państw europejskich<br>• prezentuje na podstawie danych statystycznych zmiany liczby ludności Polski po II wojnie światowej<br>• omawia na podstawie wykresu przyrost naturalny w Polsce po II wojnie światowej<br>• omawia przestrzenne zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego w Polsce<br>• omawia na podstawie danych statystycznych średnią długość trwania życia Polaków na tle europejskich społeczeństw<br>• wyjaśnia, czym są ekonomiczne grupy wieku<br>• wyjaśnia przyczyny zróżnicowania gęstości zaludnienia w Polsce<br>• omawia na podstawie mapy tematycznej przestrzenne | Uczeń:<br>• omawia zmiany na mapie politycznej Europy w drugiej połowie XX w.<br>• oblicza współczynnik przyrostu naturalnego<br>• podaje przyczyny zróżnicowania przyrostu naturalnego w Europie i w Polsce<br>• omawia czynniki wpływające na liczbę urodzeń w Polsce<br>• porównuje udział poszczególnych grup wiekowych ludności w Polsce na podstawie piramidy wieku i płci<br>• oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia Polski<br>• opisuje na podstawie mapy cechy rozmieszczenia ludności w Polsce<br>• opisuje skutki migracji zagranicznych w Polsce<br>• porównuje przyrost rzeczywisty ludności w Polsce i w wybranych państwach Europy | Uczeń:<br>• omawia podział administracyjny Polski<br>• omawia na podstawie danych statystycznych uwarunkowania przyrostu naturalnego w Polsce na tle Europy<br>• analizuje piramidę wieku i płci ludności Polski<br>• omawia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w wybranych państwach Europy i Polski<br>• oblicza przyrost rzeczywisty i współczynnik przyrostu rzeczywistego w Polsce<br>• charakteryzuje skutki migracji wewnętrznych w Polsce<br>• wyjaśnia wpływ migracji na strukturę wieku ludności obszarów wiejskich<br>• omawia przyczyny rozmieszczenia mniejszości narodowych w Polsce | Uczeń:<br>• analizuje na podstawie dostępnych źródeł ekonomiczne skutki utrzymywania się niskich lub ujemnych wartości współczynnika przyrostu naturalnego w krajach Europy i Polski<br>• analizuje konsekwencje starzenia się społeczeństwa europejskiego<br>• analizuje skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Polsce<br>• ocenia skutki migracji zagranicznych w Polsce i w Europie<br>• ukazuje na wybranych przykładach wpływ procesów migracyjnych na strukturę wieku i zmiany zaludnienia obszarów wiejskich<br>• omawia na podstawie dostępnych źródeł problemy mniejszości narodowych w Europie i w Polsce<br>• omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące w procesie |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| • wyjaśnia znaczenie terminu *gęstość zaludnienia*<br>• wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Polsce<br>• wyjaśnia znaczenie terminów: *migracja*, *emigracja*, *imigracja*, *saldo migracji*, *przyrost rzeczywisty*, *współczynnik przyrostu rzeczywistego*<br>• wyjaśnia znaczenie terminu *migracje wewnętrzne*<br>• wymienia przyczyny migracji wewnętrznych<br>• odczytuje dane dotyczące wielkości i kierunków emigracji z Polski<br>• wymienia główne skupiska Polonii<br>• wymienia mniejszości narodowe w Polsce<br>• wskazuje na mapie Polski regiony zamieszkiwane przez mniejszości narodowe<br>• wyjaśnia znaczenie terminów: *struktura zatrudnienia*,<br>• odczytuje z danych statystycznych wielkość zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki<br>• wyjaśnia znaczenie terminów: *miasto*, *wskaźnik urbanizacji*, *aglomeracja monocentryczna*, *aglomeracja policentryczna (konurbacja)*<br>• wymienia największe miasta Polski i wskazuje je na mapie<br>• wymienia funkcje miast<br>• odczytuje z danych statystycznych wskaźnik urbanizacji w Polsce i w wybranych krajach Europy<br>• wymienia przyczyny migracji do stref podmiejskich<br>• wymienia przyczyny wyludniania się wsi oddalonych od dużych miast | zróżnicowanie gęstości zaludnienia w Polsce<br>• podaje najważniejsze cechy migracji wewnętrznych w Polsce<br>• wymienia główne przyczyny migracji zagranicznych w Polsce<br>• określa kierunki napływu imigrantów do Polski<br>• wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego obszary o dużym wzroście liczby ludności<br>• charakteryzuje mniejszości narodowe, mniejszości etniczne i społeczności etniczne w Polsce<br>• podaje przyczyny rozwoju największych miast w Polsce<br>• podaje przykłady miast o różnych funkcjach w Polsce<br>• wymienia typy zespołów miejskich w Polsce i podaje ich przykłady<br>• wskazuje różnice między aglomeracją monocentryczną a aglomeracją policentryczną<br>• omawia przyczyny migracji do stref podmiejskich | • omawia przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce<br>• wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego gminy o dużym spadku liczby ludności<br>• analizuje współczynnik salda migracji na przykładzie województw zachodniopomorskiego i podlaskiego<br>• przedstawia strukturę narodowościową ludności Polski na tle struktury narodowościowej ludności w wybranych państwach europejskich<br>• określa na podstawie danych statystycznych różnice między strukturą zatrudnienia ludności w poszczególnych województwach<br>• charakteryzuje funkcje wybranych miast w Polsce<br>• omawia przyczyny rozwoju miast w Polsce<br>• porównuje wskaźnik urbanizacji w Polsce i wybranych krajach Europy<br>• analizuje rozmieszczenie oraz wielkość miast w Polsce<br>• omawia na podstawie map tematycznych zmiany liczby ludności w strefach podmiejskich Krakowa i Warszawy | • przedstawia strukturę wyznaniową Polaków na tle innych państw Europy<br>• omawia strukturę zatrudnienia wg działów gospodarki w poszczególnych województwach<br>• analizuje wielkość miast w Polsce i ich rozmieszczenie wg grup wielkościowych<br>• omawia pozytywne i negatywne skutki urbanizacji<br>• omawia wpływ migracji do stref podmiejskich na przekształcenie struktury demograficznej okolic Krakowa i Warszawy<br>• określa zmiany w użytkowaniu i zagospodarowaniu stref podmiejskich na przykładzie Krakowa i Warszawy | urbanizacji w Polsce po II wojnie światowej<br>• identyfikuje na wybranych przykładach związki między rozwojem dużych miast a zmianami w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenu, w stylu zabudowy oraz w strukturze demograficznej w strefach podmiejskich |
| **3. Rolnictwo i przemysł Polski** | | | | |
| Uczeń:<br>• wymienia funkcje rolnictwa<br>• wymienia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa w Polsce | Uczeń:<br>• opisuje warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce | Uczeń:<br>• przedstawia rolnictwo jako sektor gospodarki oraz jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju | Uczeń:<br>• charakteryzuje czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw w Polsce<br>• porównuje produkcję roślinną w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy | Uczeń:<br>• przedstawia korzyści dla polskiego rolnictwa wynikające z członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej<br>• dokonuje na podstawie danych statystycznych analizy zmian pogłowia |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| • wymienia na podstawie map tematycznych regiony rolnicze w Polsce<br>• wyjaśnia znaczenie terminów: *plon*, *zbiór*<br>• wymienia główne uprawy w Polsce<br>• wskazuje na mapie główne obszary upraw w Polsce<br>• wyjaśnia znaczenie terminów: *chów*, *pogłowie*<br>• wymienia główne zwierzęta gospodarskie w Polsce<br>• wskazuje na mapie obszary chowu zwierząt gospodarskich<br>• dokonuje podziału przemysłu na sekcje i działy<br>• wymienia funkcje przemysłu<br>• wymienia podstawowe cechy gospodarki centralnie sterowanej i gospodarki rynkowej<br>• wymienia źródła energii<br>• wymienia typy elektrowni<br>• wskazuje na mapie największe elektrownie w Polsce<br>• wymienia główne źródła energii w województwach pomorskim i łódzkim | • prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę wielkościową gospodarstw rolnych w Polsce<br>• przedstawia znaczenie gospodarcze głównych upraw w Polsce<br>• prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę upraw w Polsce<br>• wymienia główne rejony warzywnictwa i sadownictwa w Polsce<br>• przedstawia znaczenie gospodarcze produkcji zwierzęcej w Polsce<br>• wymienia czynniki lokalizacji chowu bydła, trzody chlewnej i drobiu w Polsce<br>• omawia cechy polskiego przemysłu<br>• wymienia przyczyny zmian w strukturze przemysłu Polski<br>• omawia cechy gospodarki Polski przed 1989 rokiem i po nim<br>• lokalizuje na mapie Polski elektrownie cieplne, wodne i niekonwencjonalne<br>• opisuje wielkość produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych<br>• podaje przyczyny rozwoju energetyki wiatrowej i słonecznej w województwach pomorskim i łódzkim | • charakteryzuje regiony rolnicze o najkorzystniejszych warunkach do produkcji rolnej w Polsce<br>• przedstawia strukturę użytkowania ziemi w Polsce na tle innych krajów Europy<br>• prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę chowu zwierząt gospodarskich w Polsce<br>• przedstawia przemysł jako sektor gospodarki i jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju<br>• opisuje rozmieszczenie przemysłu w Polsce<br>• omawia strukturę zatrudnienia w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej przed 1989 rokiem<br>• prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce na tle wybranych krajów Europy<br>• wyjaśnia wpływ warunków pozaprzyrodniczych na wykorzystanie OZE w województwach pomorskim i łódzkim | • porównuje produkcję zwierzęcą w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy<br>• omawia rozwój przemysłu w Polsce po II wojnie światowej<br>• analizuje przyczyny i skutki restrukturyzacji polskiego przemysłu<br>• opisuje zmiany, które zaszły w strukturze produkcji po 1989 roku w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej<br>• omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące współcześnie w polskiej energetyce<br>• wymienia korzyści płynące z wykorzystania źródeł odnawialnych do produkcji energii<br>• analizuje dane statystyczne dotyczące liczby farm wiatrowych w Łódzkiem i Pomorskiem | wybranych zwierząt gospodarskich w Polsce po 2000 roku i wyjaśnia ich przyczyny<br>• wykazuje na podstawie dostępnych źródeł wpływ przemian gospodarczych w Polsce po 1998 roku na zmiany struktury zatrudnienia w wybranych regionach kraju<br>• analizuje na wybranych przykładach warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze sprzyjające produkcji energii ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych lub ograniczające tę produkcję oraz określa ich wpływ na rozwój energetyki |
| **4. Usługi w Polsce** | | | | |
| Uczeń:<br>• podaje przykłady różnych rodzajów usług w Polsce<br>• wyjaśnia znaczenie terminu *komunikacja*<br>• wyróżnia rodzaje transportu w Polsce<br>• wskazuje na mapie Polski porty morskie oraz lotnicze<br>• wyróżnia rodzaje łączności<br>• wyjaśnia znaczenie terminów: *centra logistyczne*, *spedycja*<br>• wyjaśnia znaczenie terminów: *eksport*, *import*, *bilans handlu zagranicznego*<br>• wymienia państwa będące głównymi partnerami handlowymi Polski<br>• wyjaśnia znaczenie terminów: *turystyka*, *walory turystyczne*, *infrastruktura turystyczna* | • Uczeń:<br>• omawia zróżnicowanie usług w Polsce<br>• omawia rodzaje transportu lądowego w Polsce<br>• omawia na podstawie map tematycznych gęstość dróg kołowych w Polsce<br>• omawia na podstawie mapy tematycznej gęstość sieci kolejowej w Polsce<br>• omawia na podstawie danych statystycznych stan morskiej floty transportowej w Polsce<br>• wymienia towary, które dominują w polskim handlu zagranicznym<br>• wymienia rodzaje usług, które rozwijają się dzięki wzrostowi ruchu turystycznego | Uczeń:<br>• przedstawia usługi jako sektor gospodarki oraz ich rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju<br>• charakteryzuje udział poszczególnych rodzajów transportu w przewozach pasażerów i ładunków<br>• omawia ruch pasażerski w portach lotniczych Polski<br>• podaje przyczyny nierównomiernego dostępu do środków łączności na terenie Polski<br>• przedstawia przyczyny niskiego salda bilansu handlu zagranicznego w Polsce<br>• charakteryzuje polskie obiekty znajdujące się na *Liście światowego dziedzictwa UNESCO* | Uczeń:<br>• wyjaśnia przyczyny zróżnicowania sieci transportowej w Polsce<br>• prezentuje na podstawie dostępnych źródeł problemy polskiego transportu wodnego i lotniczego<br>• ocenia znaczenie handlu zagranicznego dla polskiej gospodarki<br>• analizuje na podstawie dostępnych źródeł wpływy z turystyki w Polsce i w wybranych krajach Europy<br>• ocenia na podstawie dostępnych źródeł atrakcyjność turystyczną wybranego regionu Polski<br>• analizuje dane statystyczne dotyczące ruchu turystycznego nad Morzem Bałtyckim i w Krakowie | Uczeń:<br>• identyfikuje związki między transportem morskim a lokalizacją inwestycji przemysłowych i usługowych na przykładzie Trójmiasta<br>• podaje przykłady sukcesów polskich firm na arenie międzynarodowej<br>• ocenia na podstawie dostępnych źródeł poziom rozwoju turystyki zagranicznej w Polsce na tle innych krajów Europy<br>• omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany, które zaszły w geograficznych kierunkach wymiany międzynarodowej Polski |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| • wymienia regiony turystyczne Polski i wskazuje je na mapie<br>• wymienia główne atrakcje turystyczne wybrzeża Bałtyku i Małopolski | • omawia czynniki rozwoju turystyki<br>• wymienia polskie obiekty znajdujące się na *Liście światowego dziedzictwa UNESCO* i wskazuje je na mapie | • charakteryzuje na przykładach walory turystyczne Polski<br>• wskazuje na mapie położenie głównych atrakcji wybrzeża Bałtyku i Małopolski | • określa wpływ walorów przyrodniczych wybrzeża Bałtyku oraz dziedzictwa kulturowego Małopolski na rozwój turystyki na tych obszarach | |
| **5. Mój region i moja mała ojczyzna** | | | | |
| Uczeń:<br>• wyjaśnia znaczenie terminu *region*<br>• wskazuje położenie swojego regionu na mapie ogólnogeograficznej Polski<br>• wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej sąsiednie regiony<br>• wymienia najważniejsze walory przyrodnicze regionu<br>• wyjaśnia znaczenie terminu *mała ojczyzna*<br>• wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski, na mapie topograficznej lub na planie miasta obszar małej ojczyzny<br>• przedstawia źródła informacji o małej ojczyźnie<br>• wymienia walory środowiska geograficznego małej ojczyzny | Uczeń:<br>• podaje główne cechy środowiska przyrodniczego regionu na podstawie map tematycznych<br>• wyróżnia najważniejsze cechy gospodarki regionu na podstawie danych statystycznych i map tematycznych<br>• określa obszar utożsamiany z własną małą ojczyzną jako symboliczną przestrzenią w wymiarze lokalnym<br>• rozpoznaje w terenie obiekty decydujące o atrakcyjności małej ojczyzny | Uczeń:<br>• wyjaśnia uwarunkowania zróżnicowania środowiska przyrodniczego w swoim regionie<br>• analizuje genezę rzeźby terenu swojego regionu<br>• prezentuje główne cechy gospodarki regionu<br>• opisuje walory środowiska geograficznego małej ojczyzny<br>• omawia historię małej ojczyzny na podstawie dostępnych źródeł | Uczeń:<br>• przedstawia w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) przyrodnicze i kulturowe walory swojego regionu<br>• prezentuje na podstawie informacji wyszukanych w różnych źródłach i w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) atrakcyjność osadniczą oraz gospodarczą małej ojczyzny jako miejsca zamieszkania i rozwoju określonej działalności gospodarczej | Uczeń:<br>• projektuje na podstawie wyszukanych informacji trasę wycieczki krajoznawczej po własnym regionie<br>• wykazuje na podstawie obserwacji terenowych przeprowadzonych w wybranym miejscu własnego regionu zależności między elementami środowiska geograficznego<br>• planuje wycieczkę po swojej małej ojczyźnie<br>• projektuje na podstawie własnych obserwacji terenowych działania służące zachowaniu walorów środowiska geograficznego (przyrodniczego i kulturowego) oraz poprawie warunków życia lokalnej społeczności<br>• podaje przykłady osiągnięć Polaków w różnych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego na arenie międzynarodowej |